

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.

Herr Lilja: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Såvitt jag förstår, hade fröken Hedins motion varit värd ett kraftigare handtag än den har fått av beredningsutskottet. Det är enligt mitt förmenande en stor och viktig samhällsfråga denna motion rör sig om. Visserligen är jag icke säker på, att överståthållareämbetet

kan utfärda alla de restriktioner fröken Hedin föreslagit, men om så icke är fallet, hade denna angelägenhet kunna behandlas i samband med frökens Hedins förslag om skrivelse till statsmakterna rörande biografcensur. Såsom skäl för att icke skriva till kungl. maj:t anför beredningsutskottet det förhållandet, att det ifrågavarande spörsmålet redan blivit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Ja, ärendet lär för närvarande ligga hos folkskoleöverstyrelsen, och onödigt skriveri bör ju undvikas, men nog har jag skäl att tro, att en skrivelse till kungl. maj:t från Stockholms stadsfullmäktige i det syfte, varom fröken Hedins motion handlar, icke skulle vara alldeles överflödig. Om de femhundra kronor beredningsutskottet vill ställa till folkskoledirektionens förfogande äro avsedda att användas till utgivande av den tryckta skrift, varom nämnes i folkskoledirektionens skrivelse av den 29 nov. 1916, så är beloppet naturligtvis mycket för knappt tillmätt. För min del tror jag icke heller mycket på nyttan av en sådan skrift. Äro de 500 kronorna däremot, såsom jag hört sägas vara fallet, avsedda att användas till ersättning åt de lärare eller lärarinnor, som skulle finnas villiga att utöva kontroll över barnens biografbesök, är beloppet också alldeles för obetydligt. Jag betvivlar också av flera skäl lämpligheten av en sådan anordning. Det är ordningsmakten, som har verklig befogenhet att effektivt ingripa i frågor av denna art.

Jag föreslår därför, herr ordförande, att stadsfullmäktige måtte avslå utskottets hemställan, samt att stadsfullmäktige måtte besluta att till kungl. maj:t avlåta en skrivelse, vari påpekas den samhällsfara, som biografväsendet i sitt nuvarande skick är både för yngre och äldre, och göres en anhållan om att kungl. maj:t ville vidtaga sådana åtgärder, som giva vederbörande myndigheter makt att skärpa censuren, och att, där så anses lämpligt, minska biografernas antal, samt att bestämmelser utfärdas rörande barns biografbesök.

Herr Folcker: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Till stor del skulle jag kunna instämma med den föregående ärade talaren. Här har förut i kväll talats om den stora samhällsfara, som biografväsendets utveckling har medfört, men det är väl icke så farligt med den saken, ifall den blir hjälpt med den summa av 500 kronor, som enligt beredningsutskottets förslag skulle ställas till folkskoledirektionens förfogande. Jag finner, att det är en ynkligt

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.
(Forts.)

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.
(Forts.)

liten rätta, som detta berg har fött, och jag tror, att, om man får en mera genomgripande undersökning och förberedelse av denna fråga, stadsfullmäktige skulle kunna komma till betydligt effektivare åtgärder. Jag för min del är också på det klara med att för detta ändamål fordras statsmakternas bistånd för en ändrad lagstiftning. Men det torde väl också vara klart, att vådorna av biografväsendets utveckling hittills äro störst i Stockholms stad — de äro större i storstaden — och för övrigt finnes det särskilda erfarenheter att draga ur dessa förhållanden här, som det nog skulle vara mycket hälsosamt för kungl. maj:t att få till vägledning.

För min del kan jag icke finna annat än att ett bifall till det här föreliggande förslaget rent av skulle kunna ställa saken sämre än vad den för närvarande står. Här föreslås rätt och slätt att ställa fem hundra kronor till folkskoledirektionens förfogande för att övervaka att förordningarna om barns tillträde till biografföreställningar bli efterlevda. Det är en sak, som för närvarande åligger ordningsmakten, och om nu folkskoledirektionen här skulle på något sätt falla ordningsmakten i ämbetet och alltså polisen av ett sådant här litet anslag, som naturligtvis icke kan åstadkomma någon effektiv kontroll, skulle bibringas den uppfattningen, att den är befriad från befattningen med detta övervakande, så skulle man därigenom kunna komma ur askan i elden.

Jag skall emellertid för min del använda detta tillfälle till att också påpeka, hurudant förhållandet för närvarande är med polisen i staden, att det icke finnes erforderlig polispersonal, och här ha vi ett, om också litet, exempel på behövligheten att öka arbetskraften vid vår poliskår.

Jag ber för min del med anledning av vad jag nu anfört att få yrka återremiss på det föreliggande förslaget.

Fru Törnell: Herr ordförande, stadsfullmäktige! I sitt utlåtande i denna fråga har beredningsutskottet såsom skäl för att förorda avslag på fröken Hedins motion anfört, att frågan är föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Det har väl således varit utskottets tanke, att stadsfullmäktige böra avvakta det förslag, som av kungl. maj:t kan komma att framläggas, och att stadsfullmäktige sedan eventuellt skulle kunna återupptaga frågan.

Inför statsmakterna står den för närvarande så, att den folkskoledirektionens skrivelse till folkskoleöverstyrelsen av den 29 november 1916 angående biograffrågan, som finnes intagen i bered-

ningsutskottets utlåtande, av överstyrelsen varit remitterad ut till en mängd myndigheter; bland andra ha också överlärarna vid Stockholms folkskolor hörts. Dessa inkomna utlåtanden äro för närvarande under behandling i folkskoleöverstyrelsen, men när något förslag från överstyrelsen kan vara att förvänta är alldeles ovisst. Innan sedermera kungl. maj:t i sin ordning hinner remittera ut folkskoleöverstyrelsens förslag och därefter fatta position till frågan samt lägga fram förslag i och för eventuella författningsändringar till riksdagen, kommer det nog att gå både ett och kanske flera år. Men jag tror för min del, att denna sak är av sådan allvarlig natur och så brådskande, att vi icke kunna stå till svars med att låta den vänta, och jag tror också i likhet med de föregående talarne i kväll, att den av beredningsutskottet föreslagna åtgärden, även om den nu skulle kunna vara att anse såsom blott tillfällig, skulle bli alldeles otillräcklig.

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.

(Forts.)

Det är nämligen, såsom vi ha hört förut i afton, ett sorgligt faktum, att biograferna, som skulle kunna utgöra ett alldeles förträffligt medel till god och bildande förströelse och som ju också i många avseenden äro det, i talrika fall dock verka på ett osunt och allt annat än uppfostrande sätt. En hel del beror på att censuren, fastän den här i Sverige är ingripande på ett mycket effektivare sätt än i många andra länder, icke kan nå alla de bilder, som den för barnens räkning borde nå. Men till stor del bero missförhållandena också på att den gällande förordningen om barns biografbesök överträdes. Visserligen finnas icke bevis på den saken i form av siffror, men det är ett faktum, som är känt av lärare och alla, som ha med skolbarn att göra, och det kan enligt mitt förmenande icke längre få förbises.

Biograffrågan har genom alla dessa överträdelser enligt min mening kommit att alltmera och i allt raskare tempo växa ut till frågan om en samhällsfara. Några åtgärder, som gå ut på nya förordningar, ha ju stadsfullmäktige icke befogenhet att vidtaga, men jag tror dock, att åtminstone med avseende på de stora städerna icke allt initiativ bör få lämnas åt staten, utan kommunerna måste göra något själva. Enligt min uppfattning kunna vi icke få någon rätsida på hela biograffrågan utan att taga ett djupt tag ända från botten och lyfta upp frågan på ett annat plan än där den nu står. Det hjälper icke blott med förordningar och censur, även om de skulle göras strängare än de för närvarande äro, och jag tror icke heller, att det är nog med att införa särskilda restriktioner för

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.

(Forts.)

barns biografbesök. Jag har verkligen trott det till ganska nyligen, men ju mer jag tänkt på saken och dragit ut konsekvenserna av de restriktiva förordningarna, dess mindre tycker jag det förefaller vara förhållandet.

Biografväsendet skulle, såsom jag nyss nämnde, kunna verka så ofantligt mycket gott, och det är därför som det förefaller mig som om det icke skulle vara en sund princip att basera det på sådana förordningar, som för vissa fall skulle göra ännu flera restriktioner nödvändiga. Vi se i våra dagar runt omkring oss så tydliga bevis på huru kringgående och smussel frodas kring restriktionspåbuden och vi se dessutom på biograferna, huru barn genom att uppgiva för hög ålder trassla sig ifrån åtlydandet av denna förordning. Jag tror därför för min del, att den bästa och enda verkligt effektiva åtgärden, som också blivit förordad av folkskoleinspektören i hans yttrande till folkskoleöverstyrelsen, för städernas del vore, att kommunerna själva i någon form toge hand om barnprogrammen. Troligen kommer jag att i den saken ingiva en motion, där jag kommer att ytterligare utveckla mina synpunkter, och jag skall därför icke här närmare ingå på dem.

Det är emellertid alldeles säkert, att någonting måste göras för att åtminstone till någon del försöka råda bot på missförhållandena, och jag kan icke tänka mig att det av beredningsutskottet föreslagna anslaget av 500 kronor skulle kunna medföra någon vidare verkan.

I biografförordningens § 3 står: »Barn under femton år må ej lämnas tillträde till biografföreställning, där förevisning äger rum av andra bilder än sådana, som blivit godkända till förevisning jämväl för barn, ej heller, där barnet icke åtföljes av målsman, till sådan föreställning, som avslutas senare än klockan åtta eftermiddagen.» Faktum är emellertid, att vid de biografföreställningar, där enligt tillkännagivande barn icke äga tillträde, det ofta finnes en hel massa barn under femton år, och icke mindre ofta överträdes bestämmelsen om att barn icke få ensamma bevista föreställningar efter klockan åtta på kvällen. Det är för övrigt ett bedrövligt förhållande, som vi ha hört talas om förut här i kväll, att många föräldrar kanske icke ha någon utpräglad känsla av det orätta i att låta barnen överträda dessa bestämmelser, och det kan också hända, att föräldrarna icke ha så noga reda på den. Det skulle därför säkerligen vara till stor nytta, om folkskoledirektionen ville utsända någon upplysningsskrift till föräldrar och målsmän,

vari påpekades både biografförordningens innebörd och det orätta i att överträda dessa bestämmelser och det skadliga för barnen i att göra så mycket biografbesök som de nu göra. En sådan åtgärd skulle ju kunna vidtagas utan att kommunen därför trädde statsmakternas befogenhet för nära.

Ang. fråga om åtgärder till motverkande av biografernas skadliga inverkan å barn.

(Forts.)

I min egenskap av kretsombud för barnavårdsnämnden har jag en sorglig erfarenhet av barnens biografhunger icke mindre än av föräldrarnas oförmåga att stå emot barnens önsknings. Det är ju många av dem, som förbjuda sina barn att gå på biograf, men de gå ändå, säga mödrarna, och vi rå icke på dem. Jag var härom dagen i en familj, där modern får gå om kvällarna från den ena biografen till den andra för att hämta hem en gosse, som nu är anmäld till barnavårdsnämnden, och detta är något ganska snarlikt med vad som hände förut, då hustrurna fingo gå till krogen och hämta hem sina män. På senare åren har det gått ända därhän, att barn stjäla pengar för att kunna gå på biograf; barnavårdsnämnderna äro, som sagt, överhopade med anmälningar i den vägen.

Det är ju så, att överträdelsen av påbuden representerar i sig själv ett ont, som bör beivras, men detta blir så mycket viktigare, då man dessutom riskerar, att barnens sinnen på de förbjudna föreställningarna och tiderna mottaga intryck av en klumpig eller rafflande eller dekadent eller i alla händelser för barnens sinnen olämplig art, vilket man genom förordningen velat undvika. Barnen komma slappa till skolan, trötta av spänning och vaka på de tider, då de egentligen för längesedan skulle vara i säng. Det är därför min bestämda tro, att kommunerna böra under väntan på statsmakternas förslag anordna en verklig inspektion på biograferna av kvinnliga eller manliga inspektörer. Visserligen är det så, att genom polismyndighetens försorg lagars och författningars efterlevnad skall övervakas även på biograferna, men det är fullkomligt otänkbart, att den fåtaliga polisstyrka, som för närvarande står till disposition, skall kunna utöva någon ingående kontroll på de över 70 biografer, som för närvarande finnas i Stockholm och av vilka just de, som kanske bäst skulle behöva övervakas, befinna sig i utkanterna. Så påfallande är för övrigt behovet av denna kontroll, att t. o. m. biografägarnes förening själv utsänt ett cirkulär, vari det begäres att få den skärpt. Det är också alldeles naturligt, att för de biografägare, som känna sitt ansvar, det skulle vara ett stöd om en ordnad inspektion kom till stånd, medan för de undermåliga

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.
(Forts.)

eller mindrevärdiga biografägarna en sådan skulle behövas just därför att den vore så ovälkommen.

Men skall en inspektionsverksamhet anordnas, så är det klart, att den skulle bli betydligt mera tidsödande än vad den nuvarande polisstyrkan kan åstadkomma. Ty om ett barns uppgift anses misstänkt, måste den i varje särskilt fall kontrolleras i skolan och inspektörerna måste ofta och oregelbundet infinna sig på biograferna. Det förefaller mig som om folkskoledirektionen skulle vara den myndighet, som vore närmast till att utse inspektörer, och sådana skulle kanske finnas att få bland lärare och lärarinnor i skolorna eller bland andra socialt kunniga personer. Jag kan icke tänka mig, att det skulle kunna förslås med mindre än åtminstone fyra inspektörer; de skulle i sådant fall få bortåt 20 biografer var på sin lott.

Med anledning av vad jag nu anfört, herr ordförande, skall jag be att få instämma i yrkandet på återremiss.

Herr Wahl: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Då jag har deltagit i detta ärendes behandling i folkskoledirektionen, skall jag be att få yttra några ord. Jag ber då först och främst att få hänvisa till, att folkskoledirektionen i sitt utlåtande har erinrat om att folkskoledirektionen redan för lång tid tillbaka påtalat dessa förhållanden inför kungl. folkskoleöverstyrelsen och hos denna myndighet anhållit om vissa åtgärders vidtagande. Folkskoledirektionen har nämligen utgått ifrån att denna fråga icke är enbart av lokal natur, utan är en riksangelägenhet och således bör ordnas av den centrala myndigheten för vårt skolväsende. Med hänsyn härtill har folkskoledirektionen till kungl. folkskoleöverstyrelsens övervägande framställt förslag för det första om upplysningsverksamhet bland föräldrarna med uppmaningar till dessa att avhålla sina barn i största möjliga utsträckning från att besöka biografer, för det andra att åldern för bevistande av biografföreställningar för vuxna höjes från 15 till 18 år, och slutligen för det tredje att man skulle verka för en höjning av biografföreställningarnas nivå. Därvid har man närmast riktat sin uppmärksamhet på att man borde söka få till stånd författningsbestämmelser om koncession för idkande av biograf förelser för att därigenom få en effektiv kontroll över biografväsendet. Dessa förslag ha, som sagt, folkskoledirektionen framställt till överstyrelsen för rikets skolväsen, och folkskoledirektionen är naturligtvis av den uppfatt-

ningen, att de åtgärder, som föreslagits, skola noga prövas av kungl. folkskoleöverstyrelsen.

Vad sedan beträffar biografrörelsen såsom sådan, så är det ju otvivelaktigt, att densamma är en företeelse, kan man säga, på gott och ont. Men jag har för mitt vidkommande den övertygelstygelsen, att man nog åtskilligt överdriver dess skadlighet. Man har talat så mycket här om förvildningen bland ungdomen och tillskrivit biografväsendet en stor skuld i det avseendet. Det är möjligt, att det är i någon mån riktigt, men åtminstone för mitt vidkommande har jag gjort den iakttagelsen såsom familjefar — och jag bör därför i någon mån väl få anses såsom vittnesgill — att barnen lära sig icke de största odygderna på biograferna, utan dem få de lära sig på bakgårdar, på gator och gränder, när de äro utan tillsyn. Det är således helt andra förhållanden, som inverka i detta avseende, och vi ha ju också i början av kvällens sammanträde haft en debatt, som klarlagt vissa förhållanden härvidlag. Det är ju tydligt, att orsakerna till ungdomens förvildning i viss mån äro att söka uti förhållandena i hemmet, de förhållanden, som herr Klefbeck pekade på, särskilt bristande tillsyn från föräldrarnas sida på grund av att de båda äro hänvisade till förvärvsarbete under dagarne och barnen härigenom få driva gatorna runt och företaga sig all möjlig odygd. Och då hemmen många gånger äro sådana bostaden är, så är det klart, att bostadsförhållandena i mångt och mycket inverka i dessa avseenden. Huru många bostadsförhållandena äro för närvarande, det tror jag vi ha en ganska god erfarenhet om. Jag vet icke, huru många av stadsfullmäktiges ledamöter, som ha besökt de skolor, vilka för närvarande äro inredda till nödfallsbostäder, men jag tror, att om stadsfullmäktiges ledamöter ville göra ett besök där, så skulle de kunna förstå, var åtminstone någon del av orsakerna till ungdomens förvildning ligger, då de fingo se dessa olika familjer i sina avbalkningar och huru vad som där förhålls höres vida omkring över till andra familjer och även deras barn.

Dessutom ber jag att få betona, att denna fråga i ganska stor utsträckning sammanhänger med frågan om ordnandet av barnens nöjesliv över huvud taget, och i det avseendet ber jag för min del få instämma i vad fru Törnell framhöll, att om man skall göra ett ingrepp i barnens frihet att besöka de privata biograferna, så bör man samtidigt uträtta något positivt, d. v. s. giva dem något annat i stället. Kommunen, samhället, får i det avseendet

Ang. fråga om åtgärder till motverkande av biografernas skadliga inverkan å barn
(Forts.)

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.
(Forts.)

övertaga vissa skyldigheter, och jag instämmer livligt i vad förste folkskoleinspektören yttrat därom, att kommunen måste ordna biografväsendet och ordna det i rätt riktning, så att det användes i skolans och upplysningens tjänst.

Herr ordförande, jag har intet särskilt yrkande utan endast velat framhålla dessa synpunkter.

Herr Herlitz: Herr ordförande, mina herrar! Jag var icke närvarande i utskottet, när denna fråga behandlades, men jag har hört sägas, att i utskottets plenum ingenting yttrades i denna sak, utan man tog avdelningen B:s förslag utan vidare. I avdelning B var jag närvarande. Jag kan då försäkra, att det fanns ingen inom avdelningen, som icke fullkomligt behjärtade vikten av att någonting göres i denna fråga. I olikhet med herr Wahl tror jag icke, att man överdriver, när man klagat över den skada, som biograferna göra. Det må vara sant, att barnen icke lära sig det värsta på biograferna, men de taga sig så mycket ont till för att komma på biograferna.

För övrigt skall jag icke, lika litet som utskottet, vidlyftigt uppehålla mig vid frågan om de olägenheter och de faror, som biografväsendet medför. Det har ordats tillräckligt om den saken här i kväll och det har sagts tillräckligt därom i de olika utlåtanden, som finnas införda i utskottets betänkande rörande denna fråga.

Utskottet har, såsom vi finna av detta betänkande, icke trott sig föreslå något effektivt i saken, utan har endast hänvisat till, att frågan är föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Den omständigheten, att en fråga, som rör hela riket, är föremål för statsmakternas uppmärksamhet, behöver visserligen icke hindra stadsfullmäktige i Stockholm från att även göra sin röst hörd, detta dock under förutsättning, att stadsfullmäktige därvidlag kunna åberopa en vidsträcktare erfarenhet än den, som eljest står till statsmakternas förfogande, eller och kunna komma med nya uppslag. När nu här i afton från åtskilliga håll yrkats återremiss, förmodar jag, att beredningsutskottet kan ha hopp om att även verkligt bärande uppslag skola komma utskottet tillhanda, så att utskottet blir i tillfälle att på grundval av desamma framlägga förslag om en skrivelse till kungl. maj:t; eljest lär väl icke någon annan utväg stå utskottet till buds än den gamla vanliga att föreslå tillsättande av en kommitté, såsom brukar ske, när man icke

vet vad man skall taga sig till i en fråga. Emot yrkandet på återremiss har jag ingenting att erinra under nu angivna förutsättning, nämligen att man från det håll, där man intresserar sig för denna sak, har att emotse några lämpliga förslag, som kunna läggas till grund för vidare åtgärder.

Ang. fråga om åtgärder till motverkande av biografernas skadliga inverkan å barn.

(Forts.)

Medan jag nu har ordet, skall jag be att få yttra något om den lilla »rätta», om vilken herr Folcker här talade, eller de 500 kronorna. En talare undrade, om det var meningen, att dessa 500 kronor skulle användas till utgivande av en skrift. Varifrån han fått den idén, vet jag icke; jag har för min del icke hört talas om någon sådan skrift. Han sade vidare, att utskottet skulle ha ifrågasatt, att anslaget borde användas för att övervaka barns bevistande av biografföreställningar. Så står det emellertid icke i utskottets utlåtande, utan där heter det, att anslaget skulle användas till övervakande över, att gällande bestämmelser om barns tillträde till biografföreställningar bliva efterlevda. Det upplystes nämligen inom utskottet, och detta har här av flere, särskilt av fru Törnell, bekräftats, att det faktiskt är så, att barn tillåtas bevista föreställningar, som de enligt gällande författning icke skulle få övervara. Nu kan man ju säga, att det är ordningsmaktens fel, att dylikt får ske opåttalt. Men det är ju, såsom det heter så ofta i notiserna om uppträden på gatorna, så, att polisen fanns naturligtvis icke tillstädes. Ja, polis finns naturligtvis icke tillstädes, därför att den icke kan vara allestädes närvarande; den kan icke uträtta allting. Å den andra sidan måste väl alla erkänna, att när det finns en författning, bör väl var och en, som har något med saken att göra, se till att denna författning efterlevs. Om det nu är ett faktum — jag kan dock icke personligen vitsorda, att det förhållar sig så — att nu gällande föreskrift i detta avsesende icke efterlevs, bör något härvidlag åtgöras, och om man då har tänkt sig, att detta skulle ske på det sätt, att det gjordes undersökningar om denna sak tid efter annan, och i händelse man funne, att överträdelse av gällande författningar förekomme, skulle angivelse göras hos polismakten.

Nu har man sagt, att om detta anslag är avsett för dylika undersökningar, är det för lågt tilltaget. Jag tror emellertid icke, att så är förhållandet, utan snarare torde det kunna ifrågasättas, om anslaget verkligen är behövt, då ändamålet möjligen kan vinnas utan särskilt anslag. Anslaget är ju närmast till för att

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.

ge uttryck åt stadsfullmäktiges önskan att något effektivt måtte åtgöras, för att lag och författning efterlevs.

Det har, som sagt, här yrkats återremiss, och emot detta yrkande, vilket jag förmodar även blir bifallet, har jag för min del ingenting att invända.

(Forts.)

Herr Lilja: Herr ordförande! Jag vill endast meddela den föregående ärade talaren, att den skrift, som jag talade om, finnes omnämnd å sid 40 i utskottets utlåtande.

För den händelse denna fråga skulle bliva återremitterad, anser fru Törnell, att det bör tagas i övervägande, huruvida icke en inspektion bör inrättas på nu ifrågavarande område. Jag undrar emellertid, vad denna inspektion skall företaga sig, om den skall utöva någon slags övercensurerksamhet, eller vad meningen med densamma kan vara. En sådan verksamhet torde väl emellertid knappast vara lämpligt att anförtro åt en dylik myndighet. Om ärendet nu återremitteras, får man väl tänka sig, att det framkommer förslag om att polismakten bör ingripa härvidlag. Detta är väl det enda, som i detta fall är att förorda.

Jag skall emellertid i händelse av återremiss anhålla, att mitt förslag om en skrivelse till kungl. maj:t i detta ämne icke må helt och hållet förgätas, och jag har ju redan förut angivit mina synpunkter i fråga om sådan skrivelse.

Herr Bendixson: Herr ordförande! Denna fråga är ju verkligen ganska svår att lösa. De förslag, som här framkommit om inrättande av en inspektion på detta område och dylikt, äro ju förbundna med åtskilliga vanskligheter och jag skulle efter herr Herlitz anförande dra mig för att gå med på yrkandet om återremiss, om jag icke ansåge, att man möjligen därmed ändock skulle vinna något. För att emellertid en återremiss skall kunna bli till någon nytta, måste det ju framkomma några uppslag, som kunna vara av värde för denna frågas lösning. Såvitt jag kunnat finna, har dock icke någon av de föregående talare, som här yrkat återremiss, kommit med något sådant uppslag. Däremot tror jag, att vi i den föreliggande motionen kunna finna ett sådant, som det kan vara värt att taga vara på.

Fröken Hedin föreslår nämligen i sin motion, att skolbarn intill femton år ej skola tillåtas att oftare än en gång i veckan

få besöka biograferna. Detta förefaller mig vara ett mycket naturligt och enkelt sätt att reglera dessa förhållanden.

Nu har visserligen förste folkskoleinspektören, som även uttalat sig i denna fråga, framkommit med den invändningen, att det skulle vara förbundet med stora svårigheter att, såsom motionären föreslagit, utdela kort till barnen, som berättigade till biografbesök. Jag måste emellertid säga, att vad förste folkskoleinspektören i detta avseende anfört icke har på mig verkat i någon vidare mån övertygande. »Om på föreslaget sätt kort, som berättiga till köp av biografbiljetter, utfärdades av skolans lärare, så skulle sannolikt innehavandet av sådana tillståndskort av många barn begagnas för att förmå föräldrarna att bekosta dess användande.» Man får väl ändock förutsätta, att föräldrarna ha någon styrka att stå emot dylika framställningar, och för övrigt får man väl hoppas, att rörelsen mot biograferna skall kunna vinna någon anklang och kunna vara föräldrarna till hjälp i detta fall. Det är säkert, att barnen för närvarande röna en dålig inverkan av bostadsbristen, men man får ej heller förbise biografernas inverkan. På såväl fattig som rik utöva dessa dock en mycket förfläckande inverkan, varjämte de öka nöjes- och njutningslystnaden i synnerligen hög grad.

Vidare säger förste folkskoleinspektören von Schéele: »Det synes mig därför vara att befara, det åtgärden snarare skulle öka än minska barnens biografbesök. Svårt befarar jag ock, att det skulle bli att hindra enskilda barn från att använda även av kamrater uttagna kort och därigenom skaffa sig tillfälle till mer än ett biografbesök i veckan.» Ja, men på samma sätt är ju med alla lagar. Det är naturligtvis omöjligt att förhindra, att åtskilliga barn komma att låna sina kamraters kort och sålunda flera gånger i veckan kunna besöka biografer. Man skulle dock med en dylik bestämmelse, alltid vinna något, och jag tror, att detta verkligen är ett uppslag, som beredningsutskottet bör fundera på.

Jag skall be att med dessa ord få yrka återremiss, då jag tror, att det är ganska viktigt, att man åtminstone gör ett försök i den av motionären angivna riktningen. Men jag erkänner själv, att vad jag nu påpekat är det enda lilla uppslag av värde, som jag funnit under debatten i denna fråga.

Fröken Quint: I likhet med den siste ärade talaren kan icke heller jag finna, att något av de uppslag, som här framkommit,

Ang. fråga om åtgärder till motverkande av biografernas skadliga inverkan å barn.

(Forts.)

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.
(Forts.)

är av så stor effektivitet som just det förslag, som framförts i motionen. Jag har även fäst mig vid motionärens förslag i första punkten, att barn under sju år icke borde få besöka biografer. Jag tycker, att det borde stå klart för oss alla, att barn under sju år verkligen böra avhållas från biografbesök. Den moraliska faran är för dessa icke så stor på grund därav, att de äro så små, att de icke kunna förstå eller reflektera över vad de se, men faran i fysiologiskt hänseende är desto större, just emedan de äro så små.

Till motionärens förslag i andra punkten, vilket den siste ärade talaren här fann vara mycket gott, vill även jag ansluta mig. Om ett barn får tillåtelse att besöka en biograf en gång i veckan, anser jag, att man tillgodoser det naturliga nöjesbehov hos barnet, som på detta område kan vara berättigat, ty detta bör verkligen vara tillfullo tillfredsställt med ett biografbesök i veckan. Däremot kan jag icke vara belåten med motionärens förslag i fråga om hur man skulle ordna kontrollen härvidlag. Motionären föreslår, såsom nyss nämndes, att kort skulle utfärdas samt utdelas i skolorna ett till varje barn, och dessa kort skulle sedan avlämnas samt makuleras vid barnens biografbesök. Jag tror verkligen, att en »motbok» härvidlag vore mycket lämpligare, nämligen en motbok, som hade formen av ett kort, ungefär sådant som våra brödkort, med en ruta för varje vecka av året, och överst på kortet borde naturligtvis stå barnets namn samt datum och året för dess födelse, och för att barnet icke skulle kunna låna ut sitt kort till andra, som på detta sätt kunde förskaffa sig åtskilliga extra biografbesök, så skulle man ju kunna låta barnets fotografi sitta på kortet alldeles som på våra nuvarande respass. Det vore väl icke oöverkomligt att ordna denna sak på detta sätt.

Jag vill även framhålla, att dessa kort naturligtvis icke borde utan vidare utdelas bland barnen, utan endast efter föräldrarnas rekvisition. Jag förutsätter nämligen, att det kan finnas många föräldrar, som icke alls önska, att deras barn gå på biografer, men så komma dessa att tigga och be, och man känner ju faders- och moders hjärtat, föräldrarna ha ej kraft att i dylika fall säga nej. Det går lättare för föräldrarna att neka då de kunna hänvisa till att barnen icke ha några kort och därför inte heller kunna få gå på biografen. Föräldrarna skulle härigenom få ett gott stöd.

För övrigt vill jag säga, att det är alldeles nödvändigt, att något nu åtgöres i denna sak och att vad som göres blir verkligen

effektivt. Det är samhällets plikt mot sig själft att gripa in och värna om sitt släktes uppfostran till dugliga och goda människor.

Med detta vill jag förena mig med dem, som här yrkat återremiss å den föreliggande frågan.

Herr Lundström: Herr ordförande, stadsfullmäktige! Jag hade tänkt hålla ett anförande i samma riktning som det, herr Bendixson här nyss höll, men dessförinnan frågade jag herr överståthållaren privat, huruvida överståthållarämbetet, som ju beviljar koncession åt biograferna, hade rättighet att, därest nu stadsfullmäktige skulle följa fröken Hedins förslag och ingå till överståthållarämbetet med en anhållan, att inga barn under skolåldern skulle medgivas tillträde till biograferna, samt att skolbarn intill femton år ej oftare än en gång i veckan måtte tillåtas att besöka biograferna, vilket senare skulle kontrolleras genom kort, utdelade genom lärarkårens försorg — varvid man naturligtvis skulle taga hänsyn till vad fröken Quint här framhöll, nämligen att kort icke skulle få utdelas i andra fall, än där barnens föräldrar underrättat, att så finge ske — vid dylik koncessions beviljande fästa sådana villkor, som motionärens förslag innebär. Herr överståthållaren ville emellertid icke göra något positivt uttalande i frågan, enär han icke själv personligen handlägger dylika mål, men han trodde icke, att överståthållarämbetet kunde uppställa sådana villkor. Det är med hänsyn härtill, som jag icke förut begärt ordet, men med anledning av herr Bendixsons yttrande vill jag nu säga, att det sålunda kan dragas i tvivelsmål, huruvida överståthållarämbetet verkligen kan utfärda dylika villkor vid beviljandet av licenser för biograferna. Kan icke överståthållarämbetet uppställa dessa villkor, så är ju icke något att göra åt saken. Det skadar emellertid icke att här framkommit de påpekanden, som skett, på det att beredningsutskottet vid sin förnyade behandling av frågan med anledning av den återremiss, som jag förmodar nu blir enhälligt beslutad, må taga även dessa saker under övervägande.

Ang. fråga om
åtgärder till
motverkande
av bio-
grafernas
skadliga in-
verkan å barn.

(Forts.)